

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för år 1899 är, med undantag af en längre fram intagen tabell, af följande innehåll:

Utveckling af
folkbiblioteket
och läsesalen.

„Folkbiblioteket och Läsesalen har under år 1899 tagit ett betydelsefullt steg framåt i sin utveckling, i det att tvänne *filialer* till inrättningen grundats, hvarjemte det af staden sedan år 1891 underhållna biblioteket i Folkets Hem i Sörnäs på grund af Stadsfullmäktiges beslut stälts under Folkbiblioteks styrelsens ledning.

Sedan styrelsen meddelats Stadsfullmäktiges den 22 december 1898 fattade beslut att anvisa en summa af 5,600 mark för inrättande af en „läsesal med barnbibliotek i trakten af Dockstorget“ samt en „filial i Tölötrakten“ (för hvilka inrättningars underhåll under senare halfåret 1899 anslagits 2,800 mark), skred densamma omedelbart till verkställande af Fullmäktiges beslut. Den 21 Januari upphyrde Styrelsen för den förstnämnda filialen en lokal om fem rum, tambur och kök m. m. i gården (adress) N:o 14 vid Sjömansgatan; den 17 mars åter, för den senare filialen, en lokal om fyra rum etc. i villan Valo i Tölö; hvardera lokalen hyrdes för en tid af tre år, räknadt från den 1 juni 1899. Den 18 maj utsåg Styrelsen till föreståndare för den blifvande filialen vid Sjömansgatan studerandene *Torsten H. Malin* och *Martti Nyholm*, hvilka gemensamt ansökt tjensten, samt till föreståndare för Tölöfilialen studeranden *Pontus Kaarle Artti*; samma dag antogos som städerskor: vid filialen Sjömansgatan 14 madam *Fina Viljakainen* och vid Tölo filial madam *Sofia Gissler*. Sedan under sommaren inredningen af filial-lokalerna försiggått, böcker uppköpts, o. s. v., öppnades den 5 september *tidningsrummen* i hvardera filialen, den 12 september *tidskrifts och barnrummet* i filialen vid Sjömansgatan och den 26 september enahanda rum samt *biblioteket* i Tölö filial.

Hvardera filialen omfattar (förutom föreståndarens bostad) tvänne tidningsrum samt ett rum för tidskrifter, barntidningar och barnböcker; härtill kommer, i filialen Sjömansgatan 14, ett mindre rum, innehållande referensbibliotek för tidningsläsare. I Tölö-filialen är referensbiblioteket

placeradt i tidningsrummen; barnsalen, här något större, är tillika inredd till lånebibliotek. Möbleringen i läsrummen utgöres af tidnings- och tidskriftspulpetter efter engelsk modell, med derå anbragta tidningslås af messing (införskrifna från England), samt stolar i taburettform. Äfven referensbibliotekens böcker äro (med keder och hänglås) fastlåsta vid pulpetter, förfärdigade efter särskild ritning. I filialen vid Sjömansgatan innehålla tidningsrummen sittplats för 24 läsare samtidigt, tidskrifts- och barnrummet likaledes för 24 personer. I Tölö filial äro sittplatsernas antal i tidningsrummen och barnsalen resp. 16 och 24.

Den 26 september 1899 beslöto Herrar Stadsfullmäktige: „att biblioteket och läsesalen uti Folkets Hem i Sörnäs skola ställas under samma ledning som stadens folkbibliotek och organiseras såsom en filial af detta bibliotek, hvars styrelse jemväl eger utöfva inseende öfver samlingssalen i Folkets Hem“. Sedan Styrelsen genom Magistraten erhållit meddelande härom, beslöt densamma, efter öfverenskommelse med Direktionen för Folkets Hem, att öfvertaga ledningen af biblioteket med läsesalen i Sörnäs den 1 januari 1900, då bemälda Direktions mandat utgätt.

Vid *hufvudinrättningen*, Richardsgatan 3, har *biblioteket* under år 1899, likasom föregående år, varit för allmänheten tillgängligt hvarje dag, utom långfredagen, julaftonen och juldagen, äfvensom tiden från den 15 juni till den 15 augusti, då det, efter vanligheten under somrarna, hölls öppet endast onsdagar och lördagar (midsommardagen, som inföll på en lördag, var biblioteket stängdt). Den dagliga utlåningstiden har likaledes varit densamma som förut: söcknedagar kl. 5—8 e. m. (från 15 juni till 15 augusti kl. 6—9) samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m.

Bibliotekets
öppenhållande.

Boklånens antal uppgick under året till 91,256, emot 81,956 år 1898, och företer sålunda en stegring med icke mindre än 9,300 lån. Denna ökning beror visserligen till någon del på att antalet utlåningsdagar under år 1899 var 318, mot endast 305 år 1898; men äfven medeltalet lån per dag företer en stegring från 269 år 1898 till 287 år 1899. Af lånen betalades 58,315 för gången, medan 30,674 utgäfvos på halfårsabonnement och 2,267 på månadsabonnement; motsvarande siffror för år 1898 äro: 53,518 lån betalda för gången, 26,027 utgifna på halfårs- och 2,411 på månadsabonnement. Af de utlånade böckerna voro 59,382 (65,07 procent) svenska och 31,874 (34,93 procent) finska; motsvarande siffror för år 1898 äro: 53,505 (65,29 proc.) svenska och 28,451 (34,71 proc.) finska böcker. En detaljerad statistik tablå öfver utlåningen medföljer denna berättelse.

Lånerörelsen.

Af de under året utgifna lånen äro 33 ännu icke återställda, nämligen från februari månad 1, april 14, maj 4, juli 3, augusti 1, september 1, oktober 2, november 3 och december 4.

Förändringar i bokförrådet.

De förändringar bokförrådet under året undergått framgå af följande tablå, som äfven omfattar de till filialerna inköpta böckerna, hvilka samtliga inskrifvits i hufvudbibliotekets inventarium:

Afdelning	A n t a l v o l y m e r				
	Den 1 Jan. 1899	Afskrifna 1899	Tillkomna 1899	Ökning 1899	Den 1 Jan. 1900
Svenska	12 895	289	1,185	896	13,791
Finska	6,865	145	756	611	7,476
Summa	19,760	434	1,941	1,507	21,267

Gåfvor.

Med gåfvor har Biblioteket ihågkommit af Poststyrelsen, Industristyrelsen, Försäkringsinspektören, Helsovärdsnämnden, rådman Edw. Bergh, medicinalrådet J. A. Florin, skoleleven Edgar Lagus, filialföreståndaren P. Artti och undertecknad Bergroth.

Böckernas katalogisering.

Af trycket ha under år 1899 utgifvits en svensk och en finsk tilläggs katalog, omfattande ny litteratur som under år 1898 anskaffats till Biblioteket.

Inkomster.

Inkomsten af lånerörelsen vid hufvudbiblioteket har varit följande:

under januari månad	<i>Från</i>	546: 65
„ februari „	„	448: 90
„ mars „	„	545: 30
„ april „	„	497: 10
„ maj „	„	356: 93
„ juni „	„	238: 15
„ juli „	„	249: 50
„ augusti „	„	290: 85
„ september „	„	474: 83
„ oktober „	„	507: 60
„ november „	„	537: 65
„ december „	„	457: 90

Summa *Från* 5,151: 36

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

58,315 lån per gång à 5 pi	2,915: 75
996 halfårsabonnement à 1 mk	996: —
279 månads „ à 25 pi	69: 75
1,607 plikter inlfutna à 50 pi	803: 50
214 svenska kataloger, sålda à 5 pi	10: 70
74 „ „ „ à 20 „	14: 80
147 „ „ „ à 50 „	73: 50
125 finska „ „ à 5 „	6: 25
141 „ „ „ à 15 „	21: 15
Extra inkomst , , , ,	239: 96
	Summa 5,151: 36

Under år 1898 utgjorde inkomsten *Fmk* 4,892: 87.

Läsesalarna vid hufvudinrättningen hafva under året hållits öppna hvarje dag, med undantag af midsommaraftons-, midsommar-, julaftons- och juldagen; den nedre, eller tidningssalen, kl. 10 f. m. till 9 e. m. (sön- och haldagar samt haldaftnar till kl. 8 e. m.), den öfre åter kl. 5—9 e. m. (sön- och haldagar samt haldaftnar kl. 4—8; sommartid, från 15 juni till 15 augusti, kl. 6—9). I tidningssalen hafva under året 22 svenska och 24 finska tidningar i sammanlagt 71 exemplar varit för allmänheten tillgängliga (hufvudstadstidningarna Aftonposten i 4, Nya Pressen, Päivälehti och Veckobladet i 5, samt Hufvudstadsbladet och Uusi Suometar i 6 exemplar); i öfre läsesalen åter 47 svenska, 27 finska och 2 tyska tidskrifter och barntidningar i sammanlagt 107 exemplar. Redaktionerna för Hufvudstadsbladet och Uusi Suometar hafva beviljat läsesalen ett friexemplar af resp. tidningar. För öfre läsesalens räkning har kamrerj V. Jacobson prenumererat å veckotidningen Svenska Posten och månadsbladet Sändebudet.

Antalet besök i läsesalarna har under år 1899 uppgått till c. 188,473, däraf på tidningssalen komma c. 85,690 och på läsesalen i öfre våningen 102,783 besök. Motsvarande siffror för år 1898 äro: c. 184,761 besök, hvaraf c. 83,460 i tidningssalen och 101,301 i öfre läsesalen. En tablå öfver frekvensen i läsesalarna medföljer denna berättelse.

Vid *filialen Sjömansgatan 14* ha tidningsrummen sedan den 5 september varit för allmänheten tillgängliga hvarje dag, med undantag af julaftons- och juldagen; tidningsrummen kl. 10 f. m. — 2 e. m. samt

4—8 e. m., barnrummet kl. 5—7 e. m. I tidningsrummen hafva 6 svenska och 5 finska tidningar, i sammanlagdt 24 exemplar, varit framlagda, i barnrummet åter 7 svenska och 6 finska barntidningar och tidskrifter, i sammanlagdt 18 exemplar. — Från filialen utlånas ej böcker för läsning i hemmen.

Vid filialen i Tölö öppnades tidningsrummen den 5 september, barnrummet och lånebiblioteket den 26 i samma månad. Tiderna för öppenhållandet af lokalerna ha varit desamma som vid filialen Sjömansgatan 14. I tidningsrummen hafva 3 svenska och 2 finska hufvudstads-tidningar i sammanlagdt 16 exemplar varit för allmänheten tillgängliga, i barnrummet 7 svenska och 6 finska barntidningar och tidskrifter, i sammanlagdt 18 exemplar. I hvad mån lånebiblioteket, som under året omfattat blott något öfver 200 band, anlåtats, framgår af nedanstående tabell:

Månad	Antal dagar	A n t a l l å n									Medeltal per dag
		bet. för gång			mån. ab.			S u m m a			
		Svenska	Finska	Summa	Sv.	Fi	S:a	Svenska	Finska	Summa	
Sept. . . .	4	10	5	15	—	—	—	10	5	15	4
Okt. . . .	31	76	52	128	—	—	—	76	52	128	4
Nov. . . .	30	77	41	118	9	—	9	86	41	127	4
Dec. . . .	29	50	37	87	—	1	1	50	38	88	3
Hela året	94	213	135	348	9	1	10	222	136	358	4

Inkomsterna af lånerörelsen vid Tölö filial ha varit följande:

348 lån per gång	à 5 pi.	<i>Fmg</i>	17: 40
2 månadsabonnement „	25 pi.	„	—: 50
1 plikt	„	—: 50
Extra inkomst	„	1: 35
Summa <i>Fmg</i>				19: 75

Då i filialernas läsrum oafbruten uppsigt öfver de besökande icke förekommer, kunna statistiska uppgifter öfver frekvensen i desamma icke meddelas. Barnrummen hafva från första dag varit till trängsel besökta; i tidningsrummen har de besökandes antal ökats jämförelsevis långsamt.

Inrättningens Styrelse har under året utgjorts af Herrar Doktor *Richard Sievers* (ordförande), Professor *Fredr. Elfving* och Pastor *K. T. Broberg* (ordinarie ledamöter) samt Herrar Kamrer *N. P. Grotenfelt*, Hofrådet *W. Westzynthius* och doktor *Julio Reuter* (suppleanter.)

Inrättningens
styrelse.

Med afseende å hufvudinrättningens personal har under året ingen förändring inträffat.“

Personalen.